

sygn. akt: I C 432/19 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Robert Węgrzyn

Protokolant: stażysta Weronika Orlich

po rozpoznaniu 16 maja 2019 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko P. R.

o zapłatę

oddala powództwo.

SSR Robert Węgrzyn

sygn. akt I C 432/19 upr.

UZASADNIENIE

Powód - (...) Bank (...) SA w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. R. 12.291,23 zł

na która to kwotę składały się:

- 12.026 zł tytułem należności głównej,

- 265,23 zł tytułem odsetek ustawowych za okres od 10.09.2018r. do 18.02.2019r.

Powód żądał ponadto zasądzenia dalszych odsetek ustawowych w wysokości 5% w stosunku rocznym liczonymi od 12.026 zł. od 19.02.2019r. do dnia zapłaty.

Uzasadniając swe żądanie powód podał, że pozwany nie uregulował należności wynikających z umowy o kredyt studencki.

(pozew k. 2-4 akt)

Pozwany (prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy) nie stawił się na rozprawę, nie ustosunkował się też do żądań pozwu.

Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. sąd nie ma obowiązku w uzasadnieniu przedstawiać żądań i stanowisk stron. Stąd też powyżej jedynie w zarysie określono te stanowiska i żądania.

Stan faktyczny sprawy i dowody, na podstawie których został ustalony.

Powód (...) Bank (...) S.A. w W. i pozwany P. R. zawarli 10.02.2012r. umowę preferencyjnego kredytu studenckiego. W dniu 30.05.2015 strony zawarły aneks numer 1 do ww. umowy.

(dowód: umowa k. 11- 14 akt, aneks k. 15-21 akt).

Pozwany nie spłacał kredytu w terminie.

(okoliczności przyjęte za prawdziwe – twierdzenie powoda)

Oświadczeniem 03.07.2018r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległych należności wynikających z ww. umowy (w wysokości 1.002,25 zł) oraz wskazał, że „W przypadku niedokonania wymaganych wpłat w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma , (...) Bank (...) SA wraz z upływem tego terminu wypowiada umowę kredytu.”

(dowód pismo powoda k. 9 akt)

Pismem z 21.09.2018r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 12.026 zł „w związku z wypowiedzeniem umowy”.

(dowód: kopia pisma k. 7 akt)

Podstawa prawna wyroku i ocena dowodów.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. „Jeżeli pozwany nie stawil się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny.” a „W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.” Pozwany nie stawil się na rozprawę ani w inny sposób nie ustosunkował się do pozwu. Skutkiem tego było wydanie wyroku zaocznego. W takiej sytuacji sąd może ustalić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie „twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych” (art.339 k.p.c.) lub na podstawie dowodów przedstawionych przez powoda.

Powód domagając się zasądzenia określonej kwoty tytułem zwrotu kredytu winien wykazać (zgodnie z art. 6 k.c.) wysokość dochodzonego roszczenia i wymagalność wierzytelności wynikającej z umowy kredytu. „ Powód, który uzasadniając żądanie pozwu powołuje się na skuteczne wypowiedzenie umowy kredytowej i dochodzi w związku z tym niespłaconego kapitału wraz z odsetkami umownymi od przeterminowanego zadłużenia, powinien w pierwszej kolejności wykazać skuteczność wypowiedzenia umowy, a następnie wysokość dochodzonego roszczenia. Pogląd taki, podzielony przez sąd orzekający, wyraził Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku 16.09.2016r., sygn. akt I ACa 450/16. Stosownie do art. 75 ust. 1 Prawa bankowego w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu (...). Powód w pozwie nie twierdził, że wypowiedział pozwanemu umowę o kredyt. Jest jedynie mowa o wezwaniu do zapłaty, które zostało wystosowane po złożeniu oświadczenia w wypowiedzeniu umowy. Uniemożliwia to ustalenie faktu wypowiedzenia na podstawie art. 339 k.p.c. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 08.09.2016r., sygn. akt II CSK 750/15 wskazał, że wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wymówienia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego

powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań. Przede wszystkim jednak wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym nie może zostać uczynione z zastrzeżeniem warunku (art. 89 k.c.). Nie może zostać uznane za prawidłowe wypowiedzenie umowy pismo o treści „ W przypadku niedokonania wymaganych wpłat w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma , (...) Bank (...) SA wraz z upływem tego terminu wypowiada umowę kredytu.” jakie to pismo powód skierował do pozwanego. Przez warunek rozumie się zamieszczone w treści czynności prawnej zastrzeżenie, które uzależnia powstanie lub ustanie jej skutków od zdarzenia przyszłego i niepewnego (art. 89 k.c.). Zasadniczo, warunek może być dodany do każdej czynności prawnej na zasadzie autonomii woli stron umowy, poza wyjątkami wynikającymi z ustawy bądź z właściwości czynności prawnej. Ze względu na ten ostatni powód, za niedopuszczalne uznaje się między innymi warunki w czynnościach prawnych jednostronnych kształtujących sytuację prawną innego podmiotu np.: powołanie się na wadę oświadczenia woli na podstawie (art. 88 k.c.), odstąpienie od umowy czy wypowiedzenie umowy. Za niedopuszczalnością zastrzeżenia warunku w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy wypowiedzieli się m.in. K. Osajda w komentarzu do art. 89 Kodeksu cywilnego, H. Pietrkowski w komentarzu do art. 89 Kodeksu cywilnego wraz z powołanymi tam autorami). Można powiedzieć, że dotyczy to czynności prawnych, które nie znoszą chwiejności i wymagają od razu stabilnego uregulowania (Z. Radwański System prawa cywilnego tom I). Podobnie w tej kwestii wypowiedział się także Sąd Najwyższy w wyroku z 29.09.2009r. (sygn. akt II CSK 614/08). Jakkolwiek orzeczenie to zostało wydane na gruncie sprawy, która dotyczyła warunkowego wypowiedzenia umowy spółki jawnej, to zawarte w jego uzasadnieniu rozważania natury prawnej odnoszą się ogólnie do kwestii dopuszczalności składania tego rodzaju oświadczeń woli z zastrzeżeniem warunku. W treści uzasadnienia Sąd Najwyższy wskazał, że do kategorii czynności prawnych niedopuszczających warunku należy zaliczyć takie, które mają od razu kształtować stabilne stosunki prawne jak jednostronne czynności prawnokształtujące, czy wypowiedzenie trwałego stosunku cywilnoprawnego. Sąd wskazał też, że jednostronne oświadczenia woli wywierające z chwilą ich złożenia innej osobie wpływ na jej stosunki majątkowe z reguły nie powinny być dokonywane z zastrzeżeniem warunku, ochrona prawna bowiem interesów tej osoby wymaga, aby zakres skuteczności takich oświadczeń był od razu oznaczony. Dotyczy to zwłaszcza wypowiedzenia, prowadzącego do zakończenia stosunku zobowiązaniowego o charakterze trwałym, gdyż druga strona powinna mieć od razu pewność co do swojej sytuacji prawnej. Argumentując w ten sposób, Sąd Najwyższy opowiedział się za niedopuszczalnością wypowiedzenia umowy z zastrzeżeniem warunku. Oświadczenie powoda, gdyby miało stanowić wypowiedzenie to zostałyby dokonane właśnie z zastrzeżeniem warunku. Należy zwrócić uwagę, że skutek w postaci wypowiedzenia umowy został uzależniony od tego, czy kredytobiorca wykona w określonym do tego terminie obowiązek uregulowania należności do zapłaty której został wezwany. Dokonując jego klasyfikacji, stwierdzić należy że ma charakter – warunku zawieszającego, bowiem uzależnia od jego zaistnienia powstanie skutków czynności prawnej. Powyżej przedstawione poglądy wyraził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z 14.05.2015r., sygn. akt I ACa 16/15. Podobny pogląd wyraził też Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku wydanym w sprawie I ACa 812/13. Sąd orzekający podziela ww. stanowiska. W takiej sytuacji uznać należy, że powód nie wykazał aby skutecznie wypowiedział umowę o kredyt pozwanemu.

Przepis art. 75 c. Prawa bankowego stanowi z kolei, że:

ust. 1 Jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych.

ust. 2 W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

ust. 3 Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy.

ust. 4 Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę.

ust. 5 Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację.

Przepis ten wszedł w życie 27.11.2015r. W ramach czynności wezwania do zapłaty bank był od tej daty zobowiązany do zaoferowania pozwanemu jako swojemu kredytobiorcy procedury restrukturyzacyjnej odnoszącej się do kredytu. W ocenie sądu, powód w sprawie nie wykazał aby została wyczerpana procedura określona w ww. przepisie tj. art. 75 c Prawa bankowego. Należy mieć na uwadze, że powód jako profesjonalista w zakresie udzielania kredytów tj. bank winien wykazać się szczególną starannością (art. 355 § 2 k.c.). Powód takiej okoliczności takiej nawet nie podnosił co mogłoby prowadzić do zastosowania art. 339 k.p.c. tj. do przyjęcia za prawdziwe twierdzeń powoda.

Mając na uwadze ustalone okoliczności sprawy powództwo zostało oddalone na podstawie art. 69 ust. 1 Prawa bankowego.

Przyczyną oddalenia powództwa była jego przedwczesność – roszczenie z umowy kredytu udzielonego pozwanemu co do pełnej kwoty kapitału oraz odsetek nie było na dzień wniesienia pozwu wymagalne w rozumieniu art. 455 k.c.

O braku wymagalności roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu świadczą naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów. Powód nie dopełnił obowiązków z art. 75 ust. 1 Prawa bankowego – nie wypowiedział skutecznie umowy o kredyt. Doszło także do naruszenia obowiązków określonych w art. 75 c Prawa bankowego – nie dopełniono procedury określonej tym przepisem.

Wyrok wydany w sprawie nie oznacza, że pozwany nie powinien zwrócić powodowi kredytu (należność główna, należności uboczne) oznacza jedynie, że w chwili jego wydawania (art. 316 k.p.c.) roszczenie powoda było niewymagalne. Powód powinien najpierw wykonać obowiązki określone w przepisie art. 75 c Prawa bankowego, a następnie dopiero skutecznie (tj. bezwarunkowo) wypowiedzieć umowę, o ile oczywiście nadal będą istniały ku temu przesłanki.

Wobec zaistnienia przesłanek z art. 339 k.p.c., wyrok zapadł w formie wyroku zaocznego.